

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«АДАПТИВНА ЕКОНОМІКА»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *№ 05 «Соціальні і поведінкові науки»*

Код та найменування спеціальності *№ 051 «Економіка»*

Кваліфікація *доктор філософії з економіки*

Ступінь вищої освіти *доктор філософії*

Затверджено на засіданні Методичної Ради зі спеціальності *№ 051 «Економіка»*
«31» 08 2023 р. протокол № 2.

Ресстраційний номер у відділі аспірантури і докторантури

109-051-2023А

Кафедра: [Економіка промисловості](#)
Викладач: Кулаковська Тетяна Анатоліївна, професор
кафедри економіки промисловості, доктор
економічних наук, професор

Профайл   **Контакти:**
Tetiana.Kula@ukr.net
(093) 596-47-21

Освітній компонент викладається на 2 курсі у 1 семестрі
Кількість: кредитів - 6, годин – 180

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	54	26	28
заочна	36	16	20
Самостійна робота, годин	Денна – 126		Заочна – 144

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент (ОК) «Адаптивна економіка» є однією з сучасних дисциплін економічного циклу, яка дозволяє розкрити сутність та механізм процесів адаптації різних соціально-економічних систем в умовах мінливого зовнішнього середовища та визначити ефективність прийняття складних управлінських рішень.

3. Мета освітнього компоненту

Мета: формування у майбутніх фахівців теоретичних знань щодо процесів адаптивної економіки на макрорівні та адаптивного управління підприємством на мікрорівні для формування навичок дослідження і розв'язання економічних проблем в конкурентних умовах.

Завдання: поглиблення знань щодо теоретичних основ адаптивної економіки; вивчення основних принципів, методів та характеристик адаптації економічної системи на макро- та мікро- рівнях; визначення впливу факторів на формування моделі адаптивної економіки; дослідження впливу фінансових криз на адаптацію економічної системи; вивчення основ адаптації підприємств у динамічних змінних умовах господарювання.

В результаті вивчення освітнього компоненту здобувач повинен набути такі компетентності:

знати:

- основи методичного інструментарію управління підприємством в адаптивних умовах;
- сучасні адаптивні інформаційні та цифрові технології що стосуються адаптації підприємств до умов господарювання;
- фактори, що впливають на формування адаптивної економіки;
- принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем у контексті економічної адаптації;
- особливості інституційного забезпечення адаптивної економіки;
- теорії економічного розвитку та їх вплив на формування адаптивної економіки;
- адаптивний механізм управління підприємством.

вміти:

- самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;

- пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;
- застосовувати набуті знання з адаптивної економіки для управління процесами діяльності підприємства;
- обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію;
- розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем в адаптивних умовах.

Самостійна робота студентів включає знайомство з літературою, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних завдань.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Наукові основи економіки» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка»](#) та [освітньо-науковій програмі «Економіка» третього \(освітньо-наукового\) рівня вищої освіти докторів філософії з економіки](#).

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.
- СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
- СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.
- СК08*. Здатність генерувати інноваційні рішення з підвищення ефективності функціонування соціально-економічних систем, оптимізувати такі рішення та оцінювати їх ефективність.

Програмні результати навчання:

- РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

PH08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

PH10*. Продувати інноваційні рішення з підвищення ефективності функціонування соціально-економічних систем, застосовувати методичні підходи до оптимізації та оцінки ефективності таких рішень.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1. Перелік лекційних завдань

№ лекції Денна / заочна	Назва змістового модуля, назва теми лекції та її короткий зміст	Кількість годин Денна / заочна	
1	2	3	
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АДАПТИВНОСТІ ЕКОНОМІКИ			
1-2/1	Тема 1. Теоретичні аспекти адаптивної економіки Адаптація та адаптивність як економічні категорії. Сутність адаптивної економіки як нової моделі економіки. Принципи та функції адаптивної економіки. Методи досягнення адаптивної економіки. Фактори формування адаптивної економіки.	4	2
3-4/2	Тема 2. Економічний розвиток як основа адаптивності економіки Сутність економічного розвитку. Характеристика показників економічного розвитку. Адаптивність економіки відповідно до показників економічного розвитку. Теорії економічного розвитку. Сучасні теорії економічного розвитку та їх вплив на формування адаптивної економіки.	4	2
5-6/3-4	Тема 3. Регулювання економіки як основа її адаптації Сутність регулювання економіки. Методи регулювання економіки. Форми регулювання економіки. Інститути регулювання економіки та їх роль у формуванні адаптивної економіки. Процес адаптації економіки під впливом регулювання економіки.	4	4
ВСЬОГО за МК 1		12	8
Змістовий модуль 2. АДАПТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ ТА АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ			
7-8/5-6	Тема 4. Адаптація економіки до викликів економічних криз Сутність та основні поняття економічної криз. Економічні кризи як фактор формування адаптивної економіки. Вплив фінансової кризи на економіку країни в умовах глобалізації. Адаптація економіки в умовах фінансової кризи. Трансформація економіки під впливом наслідків фінансової кризи.	4	4
9-10/ 7	Тема 5. Адаптивне управління підприємством Сутність, завдання та принципи адаптивного управління. Цикл адаптивного управління підприємством. Адаптивні системи управління підприємством та їх принципи. Інструменти та методи адаптивного управління підприємством. Адаптивні моделі управління підприємством.	4	2
11-13/8	Тема 6. Економічна безпека підприємства в умовах адаптивної економіки Процеси адаптації на підприємстві. Причини адаптації	6	2

№ лекції Денна / заочна	Назва змістового модуля, назва теми лекції та її короткий зміст	Кількість годин Денна / заочна	
		1	2
1	2	3	
	підприємства. Адаптація до умов зовнішнього середовища діяльності підприємства. Економічна безпека підприємства. Роль адаптації підприємства (його структурних підрозділів) у забезпеченні економічної безпеки.		
ВСЬОГО за МК 2		14	8
Усього		26	16

5.2. Перелік практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1-2 / 1	Тема 1. Теоретичні аспекти адаптивної економіки	4	2
3-4 / 2-3	Тема 2. Економічний розвиток як основа адаптивності економіки	4	4
5-7 / 4-5	Тема 3. Регулювання економіки як основа її адаптації	6	4
ВСЬОГО за МК 1		14	10
8-9 / 6-7	Тема 4. Адаптація економіки до викликів економічних криз	4	4
10-11 / 8-9	Тема 5. Адаптивне управління підприємством	4	4
12-14 / 10	Тема 6. Економічна безпека підприємства в умовах адаптивної економіки	6	2
ВСЬОГО за МК 2		14	10
Всього		28	20

5.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№	Назва самостійної роботи	Кількість годин за змістовими модулями для форм навчання	
		денної	заочної
1.	Опрацювання теоретичного (лекційного) матеріалу і надання письмових відповідей на контрольні питання конспекту лекцій за темами 1-6	66	84

№	Назва самостійної роботи	Кількість годин за змістовими модулями для форм навчання	
		денної	заочної
2.	Виконання двох індивідуальних робіт:	60	60
	Тематика індивідуальної роботи 1: Адаптивність економіки відповідно до показників економічного розвитку (на прикладі ..... країни)	30	30
	Тематика індивідуальної роботи 2: Адаптивні системи управління підприємством (на прикладі ..... підприємства)	30	30
Всього СРС		126	144

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах поточного і підсумкового контролів.

Формами поточного контролю є:

- письмові контрольні роботи за окремими темами або модульні контрольні роботи;
- виконання і захист індивідуальних завдань;
- усне опитування.

Підсумковий контроль – *диф. залік*.

Здобувач має право отримати диф.залік, якщо він виконав протягом семестру всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів та отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову рейтингову оцінку.

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АДАПТИВНОСТІ ЕКОНОМІКИ		
Лекційний курс	6	4
Практичні заняття	7	5
Самостійна робота	17	21
Тестування	20	20
Всього за змістовний модуль 1	50	50
Змістовний модуль 2. АДАПТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ ТА АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ		
Лекційний курс	7	4
Практичні заняття	7	5
Самостійна робота	16	21
Тестування	20	20
Всього за змістовний модуль 2	50	50
Всього	100	100

Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Критерії оцінювання лекційних та практичних занять (за одне заняття).

Теоретична підготовленість перевіряється і оцінюється за результатами усної або письмової бесіди на лекціях та відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми.

1,0 – 0,91	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, розв'язує задачі, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки	відмінно
0,9 – 0,8	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, розв'язує задачі з незначними помилками. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки	дуже добре
0,7– 0,6	Здобувач відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	добре
0,5– 0,4	Здобувач доволі фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання ОК, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	достатньо
0,3-0	Здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.	незадовільно

Самостійна робота (опрацювання однієї теми та надання письмових відповідей: денна та заочна форми навчання – 3 теми у 1 модулі; 3 тем у 2 модулі)

2,0 – 1,7 балів	<i>Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
1,6 - 1,4 балів	<i>Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
1,3– 0,9 балів	<i>Самостійна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
0,8– 0,3 балів	<i>Самостійна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
0,2 – 0 балів	<i>Самостійна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Самостійна робота (виконання індивідуальних робіт: денна форма навчання – 2 роботи (по 1 роботі у модулі))

5 – 4,5 балів	<i>Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
4,4 – 3,5 балів	<i>Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
3,4 – 2,5 балів	<i>Самостійна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре

2,4 – 1,1 балів	<i>Самостійна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
1,0 – 0 балів	<i>Самостійна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Самостійна робота (виконання індивідуальних робіт: заочна форма навчання – 2 роботи (по 1 роботі у модулі))

15 – 13 балів	<i>Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
12 – 10 балів	<i>Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
9 – 7 балів	<i>Самостійна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
6 – 2 балів	<i>Самостійна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
1 – 0 балів	<i>Самостійна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Тестування (під час модульного контролю)

20 – 16	<i>100 - 81 % правильних відповідей</i>	відмінно
15 – 10	<i>80 – 64 % правильних відповідей</i>	дуже добре
9 – 5	<i>63 – 55 % правильних відповідей</i>	добре
4 – 2	<i>54 – 43 % правильних відповідей</i>	достатньо
1 – 0	<i>42 – 0% правильних відповідей</i>	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія. Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: виконання практичних робіт з наступним захистом результатів досліджень.

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, робота з інтернет-ресурсами, реферування, конспектування, науково-пошукова робота здобувачів.

8. Інформаційні ресурси

Базові:

1. Ареф'єва О.В., Вовк О.М. Адаптивне управління підприємствами в умовах неотехнологічного відтворення: монографія. Київ : НАУ, 2020. 232 с.
2. Кулаковська Т.А. Державне антициклічне регулювання розвитку агропродовольчого сектору України: теорія, методологія, практика: монографія. Одеса: Астропринт, 2019. 392 с.
3. Войт Д.С. Економічний розвиток регіонів в умовах соціалізації: особливості функціонування та завдання управління [Текст] : монографія / Д. С. Войт ; Міжнар. ун-т бізнесу і права. — Херсон : Швець В. М., 2020. — 360 с.

4. Економіка та бізнес-інновації [Електронний ресурс] = Economics and Business Innovation : підручник / Л. Г. Мельник, О. І. Карінцева, Ю. М. Завдов'єва та ін. ; за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. — Суми : Унів. книга, 2023. — 702 с.

5. Збірник ситуаційних (кейсових) завдань з навчальних дисциплін "Інновації та інноваційна економіка", "Інновації та маркетинг інновацій", "Маркетинг інновацій", "Інноваційний розвиток підприємства", "Digital-marketing", "Технології та новації" [Електронний ресурс] : навч. посіб. І. М. Буднікевич, І. А. Крупенна, Є. І. Венгер, О. В. Кифяк ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Економічний ф-т, Каф. маркетингу, інновацій та регіонального розвитку. — Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. — 132 с.

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України <https://minjust.gov.ua/>
4. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
5. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua.
6. Офіційний сайт –законодавча база «Ліга». URL: www.liga.com.ua.

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015 та роботодавців](#).

Викладач *ПІДПИСАНО* Тетяна КУЛАКОВСЬКА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Економіки промисловості

Протокол від «30»__08__2023 р. №_2_

Завідувач кафедри *ПІДПИСАНО* Олександр ПАВЛОВ

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Економіка підприємства»

д.е.н., професор кафедри економіки промисловості *ПІДПИСАНО* Олександр ПАВЛОВ